

Toimitukselta

Luovutettu elin, pelastettu elämä

Elinsiirrot ovat lääketieteen suurimpia menestystarinoita. Pelkästään Suomessa elinsiirtoja on tehty jo yli 9 000. Valtaosa potilaista on kyennyt palaamaan siirron jälkeen normaaliin elämään. Vaikka elinsiirrot ovat yli 60 vuoden kehityskulkunsa aikana vakiinnuttaneet paikkansa lääketieteessä, pinnan alla tapahtuu paljon. Elinten tarve on lähes loputon ja riippuu siitä, mihin siirtoaiheiden rajat asetetaan. Sopivista rajoista nykyisen elinvajeen aikana keskustellaankin tässä numerossa Isoniemen ym. johdolla. Täysin toisenlaiset käyttöaiheet olisivat mahdollisia, jos Miettisen artikkelissa kuvatut elinkasvatusmenetelmät onnistuvat ja saadaan kliiniseen käyttöön. Nykyisilläkin varsin tiukoilla siirtoaiheilla elimistä on huutava pula. Huonokuntoisia elimiä yritetään saada siirtokelpoisiksi elättämällä ja korjaamalla niitä kehonulkoisessa tekoverenkierrossa, kuten Nykänen ja kumppanit kirjoittavat. Elinsiirto elävältä luovuttajalta, jolloin toinen ihminen lahjoittaa läheiselleen munuaisen tai maksanosan, on monissa maissa, kuten Kanadassa, ensisijainen elinluovutustapa. Helanterä ym. keskustelevat keinoista lisätä elävien munuaisluovuttajien määrää myös Suomessa. Useissa kirjoituksissa keskitytään luovutuksen etiikkaan ja turvallisuuteen luovuttajan näkökulmasta. Hyödyt ovat kiistattomat vastaanottajan kannalta, mutta vähemmälle huomiolle jäävät luovuttajan hyödyt. Tuoreessa brittiläisessä tutkimuksessa kaksi kolmasosaa luovuttajista piti elinluovutusta yhtenä elämänsä parhaista päätöksistä (Maple H ym. *Transplant Int* 2017, doi: 10.1111/tri.12974). Eikä ihme, antoivathan he lahjaksi uuden elämän.

VILLE SALLINEN
Aikakauskirjan kirurgian toimittaja
 @villesallinen

Tätä numeroa tekemässä

Professori **HELENA ISONIEMI** on HYKS Vatsakeskuksen elinsiirto- ja maksakirurgian ylläpitäjä. Hän on Duodecimin Gastroenterologia-kirjan hepatologiaosuuden vastuutoimittaja. Tutkimusaiheet liittyvät maksan akuuttiin vajaatoimintaan, maksansiirtoihin ja maksakirurgiaan. Isoniemi on Euroopan maksatutkijoiden (EASL) eettisen toimikunnan pohjoismaainen jäsen ja on asiantuntijana STM:n ja EU-komission elinsiirtotoimikunnissa.

MARKO VIRTA on mikrobiotekniikan dosentti, ja hän toimii Helsingin yliopistossa soveltavan biokemian ja molekyylibiologian sekä akvaattisen ekotoksikologian professorina. Hän haluaa ymmärtää, miten geenit liikkuvat bakteerien välillä erilaisissa ympäristöissä ja miten ihmisen toiminta vaikuttaa siihen. Vapaa-aikansa Virta viettää perheen kanssa.

Dosentti **JAN KISS** on sydän- ja rintaelinkirurgian erikoislääkäri HYKS:n Sydän- ja keuhkosairaalan Sydänkirurgian linjassa. Sekä tutkijana että lääkärinä häntä kiinnostavat sydämen vajaatoiminnan kirurgiset hoidot. Hän viettää vapaa-aikaa perheensä kanssa.

